

SPECIAL ATTENTION: Political Advisor

PRIORITY
MV
April 5
IX-6113

HUNGARY

REVOLUTION (2910)
POLICE (2300/1)
(2304)
PERSONALITIES (2201)
CULTURE (0005)
COMMUNIST PARTY (0604) ✓
EXILE (1207)

HUNGARIAN SITUATION REPORT

SOURCE VIENNA: Confidential source.

DATE OF OBSERVATION: To 17 March 1957.

ENGLISH SUMMARY: This report gives a general picture of the situation in Hungary to March 17. It reports personnel changes within the AVH and the terror methods of this organization, as well as on the number of political prisoners and on the LOSONCZY-trial which is in preparation now. It reports further on manifestations in the schools on February 23, when students commemorated the fourth monthly recurrence of the date of the outbreak of the Revolution, and on the preventive measures of the Government for March 15. While the Government knows of only about 50,000 weapons hidden in the Country, the AVH knows of about 80,000. The AVH fears to admit its knowledge of a further 30,000 hidden weapons.

Instead of hourly wages, workers are now paid at piece-work rates and are thus forced to work harder. They are also forced to enter the Communist Party. Since the Government started its campaign to force the peasants to reenter the kolchozes, their attitude towards the Regime is changing from one of passive to one of active resistance.

(more)

In the whole country, there are altogether 300,000 persons who support the KADAR Regime; the support of these people is secured mostly by their material dependence on the regime.

The report concludes with a short analysis of current opinions expressed about RFE. According to these, RFE is considered now to be much too careful and conservative in its political comments.

EVALUATION COMMENT: The picture given by this report of the various aspects of the Hungarian situation is, on the whole, in keeping with available information, though some details are not specifically covered in our files and may be based more on hearsay than on facts. It is generally felt that the number of executions is much larger than it would appear from official announcements but 600 executions a day appear to be rather exaggerated.

László MATYAS, a former colonel of the AVH, was mentioned in "Nepakarat" of 24 December 1956 as head of the new Political Police (official name: Political Section of the National Police Command). His replacement and subsequent arrest is not covered in our files. No information is available in our files whether colonel OSZKO has ever been connected with the new Political Police. The above-cited "Nepakarat" article mentioned Lt. Colonel GALAMBOS as deputy chief.

On the other hand, if it is true that people who were involved in the RAJK affair have been arrested, MATYAS who was imprisoned in connection with that affair, may also have been affected.

A Colonel Gyula HORVATH is listed in our files as chief of the AVH . River and Air Control Subsection. He may be identical with the person quoted in this report as MATYAS' successor, but this is only an assumption.

Although the report refers constantly to the Political Police as the AVH, subsource very likely had in mind the present police set-up of the KADAR-regime, the militia and the reorganized regular police (of which the Political Section is part). It has been noted very often in the past that people kept using old terms long after they ceased to be used in the official language.

In view of the repeated and ominous attacks on Imre NAGY and Geza LOSONCZY, the possibility of their being put on trial at some later date cannot be excluded.

(more)

It can be speculated that the regime will proceed step by step in this extremely delicate matter; a trial of the writers and journalists might prelude that of LOSONCZY. The trial of Imre NAGY, far more important and popular than LOSONCZY, might be the next step and undoubtedly a major test of strength for the KADAR-regime. The transfer of LOSONCZY to Hungary from his Rumanian exile has not been reported by other sources.

The KADAR militia is very rude in its dealings with the population. "Nepszabadsag" of 3 March 1957 pointed out that sometimes it is unecessarily harsh.

It appears clearly from available information that the regime has embarked since early January 1957 on a large-scale persecution against all those who were playing some role in the October-November 1956 Revolution.

There are no figures in our files on the number of the arrested, but it certainly goes into several thousands.

The regime is making noticeable efforts to win over the students. It can be gathered from official utterances that very much is to be done in this regard. The memories of the Revolution linger with particular insistence in that portion of the population.

KADAR made a speech at CSEPEL on 27 January 1957, at which he addressed a gathering of party activists. This is very probably the meeting referred to in this report.

The stubborn resistance of workers to being drafted into the Party appears beyond doubt from Hungarian papers. A silent sabotage of workers may be one of the reasons in the high costs of production and the low productivity of labor (see e.g. "Nepszabadsag" of 2 April 1957). The regime is making strenuous efforts to replace time-work (offering greater chances to "silent" sabotage) by piece-work as a means bringing about an improvement in production costs and labor productivity.

The large number of "reorganized" kolkhoses seems to indicate a growing pressure on the rural population which has enjoyed relative peace since the KADAR regime took over. We agree with the conclusion of the report that more energetic measures cannot be expected before the crops have been harvested

(more)

The number of still-hidden weapons is not listed in our files. It must, however, amount to several tens of thousands.

As to the "base of support" of the KADAR regime, it can be conjectured that it goes into some hundreds of thousands. The new Party has slightly more than 200,000 members (not all of them can be rated as real supporters because some of them were entitled under pressure, as pointed out in this report). Police, militia, remaining units of Armed Forces may number some 70-80,000 members.

x x x

ÁVH KÉRDÉSEK
AVH Questions

Az ÁVH vezetésében március közepén személyi változások történtek. MÁTYÁS László és OSZKÓ Gyula volt vezetőket leváltották. Március 16-án MÁTYÁS-t az oroszok letartóztatták. MÁTYÁS helyére HORVÁTH Gyulát nevezték ki.

Az ÁVH terror február végén kulminált, amikor a hetenkénti kivégzések száma 500 ember volt. A kivégzettek hozzátartozóit nyomtatott úrlapon értesítették, hogy férjét vagy hozzátartozóját ellenforradalmi cselekmények miatt kivégezték. A kivégzéseket nem előzi meg bírói eljárás, sem nyomozás, kizárólag a beugrás alapján szerzett adatokra támaszkodva döntenek az emberek sorsa felett. BUDAPESTEN naponta átlag öt-hat karhatalmi embert gyilkolnak meg. Rendszerint lelövik őket, de gyakran használnak íjját, mert ezek sajtalanok. PESTSZENTERZSÉBET-en február közepén az egész rendőrséget az egyik reggel a rendőrnég előtti korláthoz kötve találták, de senkit nem gyilkoltak meg. KÖRÁNYAN két karhatalmistát saját derékszíjukra akasztottak föl és a következő feliratu táblát tűzték a nyakukra: "Akasztani mi is tudunk." A fegyveres karhatalom nagyon ideges, éppen ezért 5-6000 forintos fizetéssel havadalmazzák őket, hogy a veszélyes szolgálatot ellássák. Állandóan kettes- hármas csoportban járnak és azonnal gumibotot alkalmaznak. Így rögtön verik a járókeleket, ha villanyosról rosszul lépnek le, vagy az iskolából kijövő gyerekek ötös-hatos csoportba együtt mennek.

KISKUNMAJSAJ egy ÁVH-ot pofonítottak egy espressó mellékhelyiségében. Az ÁVH-s telefonálása után körülvették az egész espressót és férfiakat, nőket egyaránt gumibotot anyba-főbe verték. DEBRECENben többszáz ember szedtek össze, akikről feltételezték, hogy résztvettek a forradalomba. Ezeket összeverték és eszméletlen állapotban a temető kerítésén keresztül

(more)

a tenetű árkába dobták. Azokban a községekben, ahol a TSZ-ek fölbomlottak, a karhatalom emberei teherautókon kiszállították, körülvették a falut és a 16-25 éves legényeket összeszedték és gunibottal összeverték, egyrésztüket pedig elvitték.

Az 1952-es félelmet akarják visszaállítani, ezért alkalmazták a véres rendőrterrorort. A rendőrterror mellett anyagi terror is alkalmaznak, mert tömegesen bocsájtanak el embereket, vagy kisebb fizetésű állásokba helyezik őket. Folyamatban van a besugó rendszer kiépítése, mert a káderlapok megmaradtak, úgyhogy a régi besugókat ismét be tudják szervezni.

Becslések szerint 17.000-re teszik a politikai foglyok számát. A Gyűjtőben általában tízen vannak egy olyan sárkányban, ahol két ember is alig fér el. LOSONCZYt BUDAPESTre hozták és sorozatosan tartóztatják le mindazokat, akik a RAJK per során le voltak tartóztatva és NAGY Imre idején kiszabadultak a börtönből. Akiiket még nem tartóztatottak le, azokat is állandó megfigyelés alatt tartják. Általános vélemény az, hogy LOSONCZY-ért akarnak előkészíteni; valószínű, hogy NAGY Imrét nem merik parba venni.

Az ÁVH terror ellenére a hangulat nem elkeseredett, hanem végtelenül elszántak az emberek. Általános jelmondat az, hogy "októberben csak a gyerekek harcoltak, meglátjátok, hogy mi lesz, ha a felnőttek is harcolnak." Az emberek bátran és nyíltan beszélnek, az ÁVH-sok és a besugók annyira jellegzetes embertípusok, hogy mindenki azonnal megismeri őket és éppen ezért egymás között az emberek nyíltan szidják a rendszert.

Általános vélemény, hogy az 1952-es állapotokat nem lehet visszahozni, azonban a rendőrség megerősödésével a KÁDÁRÉK helyzetének szilárdulásával kell számolni.

ELLENÁLLÁS ÉS A KORMÁNY REAKCIÓJA

Resistance and the Government's Reaction to it

Február 23-án az összes iskolákban megemlékeztek a Forradalom negyedik hónapjának fordulójáról. Az egyik iskolában a fiúk egész nap állva maradtak és amikor a tanárok az igazgató parancsára nádpálcával verni kezdték őket, a fiúk vigyázásban mozdulatlanul tűrték a verést, amire a tanárok abbahagyták a verést. Az egyik lányiskolában, mivel sötét volt a teremben, villanyt kellett égetni. Egyszer csak kialudt a villany, a tanárnő kiment a teremből, hogy megnézze a zavar okát, mire visszament, minden tanuló előtt gyertya égett és fekete karszalag volt a karjukon. Március 15-e előtt sok iskolában a folyosókon gépfegyvereket állítottak fel és a fegyveres karhatalom őrsége cirkált a folyosókon. Ugyancsak március 15-e előtt megjelentek az orosz páncélkocsik, géppuskákkal és géppisztolyos katonákkal megpakolva, és cirkáltak BUDAPEST utcáin.

(more)

Az Irásbíróság felozlatása után a szellemi ellenállás központja a könyvkiadókra tevődött át. Az Amerika Hangja egyik adásában ezt elmondotta, aminek az lett a következménye, hogy egy új kormánybiztost (NU) neveztek ki, aki jelezte, hogy a tervezett PIRANDELLO, PROUST és MAUGHAM, valamint a többi klasszikusok kiadásától el fog kelleni tekinteni. A rádió nyomán a kormányzat felfigyelt arra, hogy itt nyugati kulturát akarnak terjesztani.

KADÁR és MÜNICH féltelmét legjobban az jellemzi, hogy soha se a Parlamentben lettek és nem mernek onnan kimozdulni. Mikor CSEPELEN tartott KADÁR egy beszédet, akkor a gyűlés résztvevőit - kiválasztott személyeket - úgy hívták meg, hogy az illetők nem tudták, hogy miért kell az adott időpontban a megjelölt helyen megjelenni. Mikor megérkeztek, beteretelték őket egy helyiségbe, azt fegyveres őrség vette körül. Fercok múlva páncélsapkákon megérkezett KADÁR és kísérete. Sorfal között ment fel az emelvényre, KADÁR és a beszéd alatt is körülvette kísérete az emelvényt.

PÁRTSZERVEZÉS ÉS MUNKAVISZONYOK

Organization of the Party and Conditions of Work

Gyárakban és üzemekben erőszakosan szervezik a pártot. Céljuk az, hogy a vezető helyen lévő emberek közül minél többet be tudjanak szervezni, mert ezen keresztül presszionálni tudják őket. Magasabb állásba vagy jelentősebb gazdasági posztokra csak pártfunkcionáriusokat neveznek ki. A gyárakban munkások körében folyó szervezkedés annyira erőszakos, hogy a munkások nem tudnak kitérni a kényeztető nyomás elől. Ezért egymás között sorost mutatnak és így döntik el, ki vállaljon közülük párttaggá. A pártvezetőség, annak ellenére, hogy tudja ezt, elnézi, mert számol arra, hogy a párttag később kompromittálja magát és mecbokardi a társaival.

Az ellenállás szellemi irányítói mindent elkövetnek, hogy a nagy feszültség ellenére ne robbanjon ki semmi. KADÁR 50,000 az AVH 80,000 tüzfegyver hollétéről nem tud. (Az AVH nem meri a kormánynak bevallani, hogy 30,000 fegyverrel több van ismeretlen kézben, mint amennyit korábban bevallott.) Fegyverek alatt puskákat, géppisztolyokat, géppuskákat kell érteni; kézi gránát és más robbanó eszközök ezen kívül ismeretlen mennyiségben van elrejtve. Egész pontos, becslések szerint összesen 300,000-re tehető azoknak a száma, akik támogatják a KADÁR rezsimet. Ebben a számban bent van a fegyveres erő, a pártorganizáció, és a tényleg működő besugóhálózat is. Legnagyobb részük anyagi függésben van a KADÁR-kliktól és szolgálataiért külön jutalmat kap.

(more)

A gyárakban a termelés fokozatosan javulni fog, mert mind több és több helyen vezetik be a darabbért. Darabbér esetén kénytelenek dolgozni a munkások, mert különben nem tudják eltartani a családjaikat. Azokon a helyeken, ahol az órabér megmaradt folyik a csendes szabotálás. A parasztság addig, amíg az erőszakos TSZ-ek viaszállítására meg nem kezdődött, passzívan viselkedett, mióta erőszakoskodnak vele, ellenséges magatartást tanusít és ahol lehet, szabotál. A parasztság aratás utánra várja a beszolgáltatás és egyéb gazdasági terrorcselekmény bevezetését. A parasztság a disszidálókat segíti és azokat a munkásokat is, akik aztrájk vagy egyéb cselekmény miatt nem jutnak munkához. Teljesen szolidárisak az ellenállással.

VÉLEMÉNY A SZER-RŐL
Opinions on RFE

A hírszolgálatot megbízhatónak tartja. Korábban ellenőrizni kellett a SZER híreit a BBC-n vagy a VOA adásain keresztül. Az utóbbi időben az a meggyőződés alakult ki, hogy a SZER hírei túl konzervatívok. Az a benyomás, hogy átesett a ló másik oldalára, különösen a kommentárokból túlzottan konzervatív. Jónak tartaná, ha gúnyos hangban valamivel élesebben foglalkoznának az eseményekkel. Figyelemmel kell lenni arra, hogy végtelen nagy a feszültség, tehát a kommentárok megfogalmazásánál mindig gondolni kell arra, hogy ne a feszültséget gúnyolják ki. A feszültséget gúnyban és humorban feloldani - ez volna véleménye szerint a megfelelő propaganda.